

Serem immortals

“ Google pot acabar tenint més poder que els estats ”

XAVI AYÉN Barcelona

La Vanguardia 09/08/2015

Google inverteix milers de milions en el transhumanisme, que anuncia la fi de l'envelliment i la fusió entre humà i màquina

Fa només uns quants anys, si algú defensava en públic que els éssers humans viuríem entre 200 i 1.000 anys i que tindríem extensions del nostre cervell en suports no biològics era ràpidament titllat de friqui o de lector malaltís de ciència-ficció.

Tot i això, avui dir això resulta d'allò més cool perquè és el que pensen els amos del món, és a dir, les grans corporacions com ara Google, Apple, IBM o Microsoft, que han pujat, en diferents graus, al carro del transhumanisme, una doctrina que té com a eix la superació dels nostres límits biològics i la fusió amb les màquines. S'inverteixen milers de milions a aconseguir les primeres patents de productes que aturin l'envelliment i que aconseguixin intel·ligències artificials indistingibles de les humanes. Per a tot això hi ha dates, i són més properes del que podríem imaginar.

Un exèrcit de pensadors a tot el món nodreix aquest corrent filosòfic o científic, amb orígens als anys 50, el qual s'ha acusat de ser “ la nova religió dels enginyers informàtics”. En efecte, tres dels seus gurus ho són: el novaiorquès Marvin Minsky, de 87 anys, pare de la intel·ligència artificial; el seu deixeble Ray Kurzweil, de 67, gran amic de Bill Gates, enginyer en cap de Google i autor del text de referència “La singularitat està propera”; i el britànic de barba llarga Aubrey de Grey, que es dedica a la bio-gerontologia.

En què consisteix exactament el transhumanisme ? Un dels principals experts en el tema, Carlos García Hernández, traductor i editor de Kurzweil a Lola Books, ens ofereix, en conversa telefònica des de Berlín, una definició: “ És el moviment cultural que defensa que el desenvolupament tecnològic ha d'encaminar-se cap a la superació dels condicionaments biològics de l'ésser humà i que aquesta superació serà possible en un futur pròxim”.

Les seves disciplines clau són tres: la genètica, la nanotecnologia i la robòtica. La primera garanteix augmentar l'esperança de vida i posar fi a les malalties; la segona, que màquines microscòpiques s'endinsin al nostre cos de manera permanent o temporal per reparar-hi tota mena de danys cel·lulars; i la tercera, que el 2029 hi haurà una intel·ligència artificial indistingible de la humana, el que s'anomena una intel·ligència artificial forta, capaç de passar el test de Turing (una conversa tipus Blade runner, en què es detecta si un interlocutor és humà o no).

Parlem de màquines amb intel·ligència emocional, capacitat moral i habilitat per decidir i resoldre problemes. “ I llavors, si els ordinadors es comporten com els humans, els haurem de reconèixer la humanitat ”, adverteix García Hernández, com si parlés d'un grup social discriminat. “ Els condicionaments biològics – prossegueix – són l'enemic a batre, en contra del que opinen les religions. Hi ha qui diu que la mort dóna sentit a la vida, nosaltres no”. Per al transhumanisme, “ estar lligats a un substrat biològic és dolent, ens fa patir.

Si el caràcter humà pogués donar-se en un altre tipus de suports que no fossin biològics, hi hauria una sèrie de limitacions que no tindriem i seríem més feliços i millorarien les nostres capacitats intel·lectuals". Parlen de coeficients intel·lectuals de 200 i branden conceptes com ara l'utilitarisme negatiu del filòsof britànic David Pearce, per a qui l'únic que té valor moral és " tot allò que minimitza o elimina el patiment". I la mort s'entén com " el patiment màxim".

Google treballa directament en la creació d'intel·ligència artificial, i ha creat la seva filial Calico amb l'ambiciós objectiu d'augmentar l'esperança de vida en vint anys d'aquí al 2035. La lluita contra l'envelliment mou 60.000 milions d'euros l'any, encara que els seus productes encara no siguin vendibles. Apple, Microsoft o IBM – creien ingènuament que només eren empreses informàtiques ?– també hi estan invertint. I milionaris concrets, com ara el fundador de PayPal, l'alemany Peter Thiel, financen – com ja succeïa a l'edat mitjana – investigacions que els puguin acostar a la immortalitat.

RAY KURZWEIL Director d'enginyeria de Google 67 anys. Inventor, empresari i científic especialitzat en intel·ligència artificial. Autor de "La singularitat està propera", preveu avenços antienvelliment espectaculars el 2050 i que la ment d'un ordinador serà indistingible d'una humana el 2029.

AUBREY DE GREY Científic en cap de Fundació SENS. Enginyer de software i biòleg. Diu que l'envelliment i la mort no són necessaris i que no ens hi hem de resignar. Les diferents causes de l'envelliment es relacionen amb la degeneració de les cèl·lules, que es poden reparar

GREGORY STOCK Biofísic. El seu llibre Redesigning humans defensa seleccionar els gens dels nostres fills per mitigar malalties i augmentar capacitats físiques i cognitives, o aplicar la genètica contra delinqüents.

Tot i que el mateix Bill Gates jutja "bastant egocèntric que les persones riques financin iniciatives per poder viure més, mentre continua havent malària i tuberculosi". El cirurgià i neurobiòleg francès Laurent Alexandre, pioner d'Internet i autor de "La mort de la mort", explica que l'objectiu dels dirigents de Google és transformar el seu motor de cerca en intel·ligència artificial. Per això, han dominat tres mercats clau: el de la lluita contra la mort, creant la seva filial Calico; el de la seqüència de l'ADN amb la seva filial 23 and Me, i estan en un projecte de lents de contacte intel·ligents per a diabètics, que mesuren en temps real la glucèmia.

Paral·lelament, en menys d'un any, Google ha comprat les vuit principals empreses de robòtica. El seu Google Car és un híbrid increïble entre la intel·ligència artificial, capaç de circular sense conductor i sense tenir un accident durant milers de quilòmetres. Al 2025, es comercialitzarà a un cost assumible per a tothom".

Aquest nou moviment no és neutre políticament, ja que s'ocupa també de la estructura social. El seu objectiu és "desenvolupar noves formes de producció més eficaços que acabin amb la pobresa", una de les majors fonts de sofriment al món. Tot i que és transversal, la majoria de pensadors transhumanistes es defineixen com socialdemòcrates - o liberals en EE. UU-. A Espanya, hi ha cercles de Podem que redacten un programa sobre això i un Partit Transhumanista a punt d'emergir, a imatge i semblança

del nord-americà, que té com a pròxim candidat a la presidència al filòsof ateu Zoltan Istvan.

Més enllà de les simpaties que un senti cap a aquestes idees, no pot negar-se que les qüestions que plantegen tenen fondària filosòfica: ¿podem existir fora del nostre cos? Què és una persona? La millora de l'humà, terme introduït pel suec Nick Bostrom i l'australià Julian Savulescu, dibuixa éssers dissenyats genèticament, que ingereixen pastilles per augmentar la seva intel·lecte i estan connectats a ordinadors a través d'una entrada USB implantada en el seu clatell. Serien humans? Kurzweil ha establert una sèrie de fases evolutives, cada vegada més accelerades, en què, al final, "els nostres processos d'informació saturen l'univers, i el transformen en matèria intel·ligent. Aquest dia, l'univers despertarà ", diu. A més de la seva Bíblia (La Singularitat és a prop, 2005) és autor de "L'era de les màquines intel·ligents" (1990), "L'era de les màquines espirituals" (1999) i "Com crear una ment" (2012).

Kurzweil assenyala el creixement exponencial de la tecnologia de la informació: "Tots els avenços del segle XX equivalen a vint anys al ritme de l'any 2000. D'aquí al 2014 progressem l'equivalent a vint anys, i després farem el mateix en només set anys. És a dir, al segle XXI no experimentarem cent anys de progrés tecnològic, sinó vint mil anys mesurats al ritme actual ". "Hi haurà un moment - continua - en què es produirà una gran explosió d'intel·ligència i tecnologia, la Singularitat", prevista per a l'any 2045, quan es fusionarà el coneixement emmagatzemat en els nostres cervells amb la molt superior capacitat, velocitat i agilitat de la nostra tecnologia. "Naixerà llavors la civilització humà-màquina". El canvi serà tan profund que "la vida humana es veurà afectada de manera irreversible". Les noves intel·ligències que superaran a les humanes crearan al seu torn altres intel·ligències de segona generació, i així indefinidament.

Més enllà dels referents clàssics - les novel·les d'Asimov o Philip K. Dick, o pel·lícules com "2001 una odisea del espació" o "BladeRunner" -, el Hollywood d'avui abraça amb fervor aquests temes. Terminator: Gènesi - acabada d'estrenar -, que reflecteix la guerra dels homes contra les màquines, es basa directament en les prediccions de Kurzweil i en les seves dates clau; de fet, el seu protagonista, Arnold Schwarzenegger, és un gran defensor d'aquesta doctrina i va inaugurar el 2008, com a governador de Califòrnia, la Universitat de la Singularitat a Silicon Valley. En Transcendence (2014), Johnny Depp interpreta a un científic a qui maten en un atemptat però que sobreviu en ser descarregat el seu cervell en una màquina. O, en Chappie (2015), amb Hugh Jackman i Sigourney Weaver, es crea un robot policia capaç de sentir emocions ...

L'altre guru del moviment, el britànic Aubrey de Grey, és autor de La fi del envelliment(2008). Sosté que "d'aquí a 10 o 20 anys, augmentarem l'esperança de vida un any cada any". Això és així perquè si bé "el nostre organisme seguirà envellint com fins ara", serà possible "reparar el dany que el metabolisme produeix". El sintetitza García Hernández: "envellirem igual, però cada cert temps rebrem teràpies que reparin el dany a les nostres cèl·lules i ens mantinguin sans i joves indefinidament".

De Grey, gegant barbut, està convençut que arribarem a viure mil anys. Segons ell, l'envelliment i la mort no són necessaris i no hem de resignar-se a ells. Però el veritable repte, argumenta, serà organitzar una nova societat en què les vides es mesuren en segles. "Caldria controlar la població, per descomptat - admet García Hernández-. També es parla de colonitzar altres planetes. O, qui sap, potser la sexualitat només servirà per al plaer i ens reproduïrem d'una altra manera ".

Altres noms clau són el del biofísic nord-americà Gregory Stock, abanderat de la modificació genètica; el cibernètic britànic Kevin Warwick, que prova les implantacions cyborg en la seva pròpia carn ... i, a Espanya, alguns citen al biòleg Gustavo Barja, gran especialista en envelliment, però sobretot a l'alacantina Maria Blasco, la directora del Centre Nacional d'Investigacions Oncològiques, que manté un tracte fluid amb De Grey.

Per a alguns, no és correcte que siguin les corporacions privades, en comptes dels governs, els que liderin aquests possibles avenços. Qui controla a Google? "Ningú, excepte els seus accionistes - respon Laurent Alexandre-. Cal crear contrapoders i tallafocs a nivell internacional. Si Google lidera la lluita contra la mort, la intel·ligència artificial, la robòtica, la domòtica ... serà més poderosa que els estats i caldrà pensar seriosament en desmantellar ".

Altres pensadors, com Bill McKibbenes, censuren que el antienvelliment i el millorament de les capacitats humanes, pel seu alt cost, només seran cosa de rics (Segons la pel·lícula "Elysium"). García Hernández li dóna la volta: "La tecnologia cara és la que no funciona. La que funciona - empresarialment - és la que s'estén a tots, quan baixa el preu. Les primeres teràpies seran molt perilloses i caríssimes, només se les podran pagar multimilionaris moribunds, ja desnonats, que seran els conillets d'Índies que faran que es creïn noves generacions de teràpies que cada vegada funcionaran millor i que ja seran més barates ". McKibbenes tem, en canvi, que una elit adinerada vagi millorant les seves capacitats intel·lectuals i genètiques en detriment d'una majoria cada vegada més explotada.

Altres senzillament consideren que les prediccions d'aquest moviment són falses i que, quan hagin passat els anys 2029 i 2045, el classificarem com un corrent simpàtica que va imaginar un futur que mai va arribar a succeir. En qualsevol cas, aquest inimaginable poder del nou conglomerat d'intel·ligència artificial humana que anticipen els científics permet entendre la resposta que va donar el propi Kurzweil quan li van preguntar: Déu existeix? - Encara no.